

Scrisoare către ministrul meu

de IVAN CHÉRET

**Parteneriatul Global al Apei
Comitetul Tehnic Consultativ (TAC)**

Parteneriatul Global al Apei (GWP), fondat în 1996, este o rețea internațională deschisă tuturor organizațiilor implicate în managementul resurselor de apă: instituții guvernamentale din țări dezvoltate și în curs de dezvoltare, agenții ale Națiunilor Unite, bănci de dezvoltare bi- și multilaterale, organizații non-guvernamentale și organizații din sectorul privat. GWP a fost creat în scopul stimulării Managementului Integrat al Resurselor de Apă (IWRM), care caută să asigure o dezvoltare și o gospodărire coordonată a apei, terenului și a resurselor adiacente, pentru consolidarea bunăstării sociale și economice, fără compromiterea durabilității sistemelor vitale ale mediului înconjurător.

GWP promovează IWRM prin crearea de forumuri la nivel național, regional și global, destinate sprijinirii acțiunilor în activitatea practică de implementare a IWRM. Conducerea parteneriatului cuprinde Comitetul Tehnic Consultativ (TAC), un grup format din 12 profesioniști și specialiști, recunoscuți la scară internațională, din diferite domenii ale gospodăririi apei. Acest comitet, al cărui membri provin din diferite regiuni ale lumii, furnizează sprijin tehnic și consultativ către alte segmente de conducere și către Parteneriat, ca întreg. Comitetul Tehnic Consultativ a fost însărcinat cu dezvoltarea unui cadru analitic al sectorului apei și cu propunerea de acțiuni care să promoveze o gospodărire durabilă a resurselor de apă. TAC păstrează o legătură deschisă cu comitetele similare – Comitetele Tehnice Consultative Regionale ale GWP (RTACs) din lumea întreagă, în scopul facilitării de aplicare a IWRM la nivel regional și național. Președinții acestor comitete regionale participă la activitatea TAC.

Adoptarea și aplicarea IWRM la scară mondială necesită schimbarea modului în care este condusă activitatea de către comunitatea internațională a resurselor de apă, în special schimbarea modului în care sunt efectuate investițiile. În scopul eficientizării acestor schimbări de natură și dimensiune, sunt necesare noi cai de abordare a aspectelor și planurilor globale, regionale și conceptuale, de implementare a acțiunilor.

Această serie, publicată de către Secretariatul GWP din Stockholm, a fost creată în vederea distribuirii documentelor create și mandatate de către TAC, pentru formarea planurilor conceptuale. În aceste documente se regăsesc subiecte generale, precum și din cele subordonate acestora, cum ar fi înțelegerea și definirea IWRM, apa necesară asigurării hranei, parteneriate între sectorul public și cel privat, apa privită ca bun economic.

Lucrări anterioare publicate de către TAC în Seria Lucrărilor Fundamentale:

- Nr. 1: “Reglementarea și Participarea Privată în domeniul Apei și al Sectorului Sanitației” – Judith A. Rees (1998).
- Nr. 2: “Apa ca Bun Economic și Social: cum se aplică principiile în practică” – Peter Rogers, Ramesh Bhatia și Annette Huber (1998).
- Nr. 3: “Principiile de la Dublin pentru Apă, reflectate într-o Evaluare Comparativă a Reglementărilor Legale și Institutionale pentru Managementul Integrat al Resurselor de Apă” – Miguel Solanes și Fernando Gonzales-Villarreal (1999).
- Nr. 4: “Managementul integrat al resurselor de apă” TAC (2000)

IVAN CHÉRET, in prezent membru al Comitetului Consultativ al Parteneriatului Global al Apei, a fost in trecut, conducatorul diviziei Lyonnaise des Eaux si Presedinte al filialei diviziei de gospodarie a apei uzate. In perioada 1960 – 1970, ca Raportor al Comisiei Apei in Franta, a luat parte activa la crearea Agentiilor Bazinale, dupa dobandirea unei experiente de zece ani de activitate in Africa.

Acest Raport este o contributie personala a lui Ivan Chéret, in scopul sprijinirii unei gospodarii integrate a resurselor de apa, ca unul din mijloacele de coordonare a dezvoltarii si gospodarii apei, terenului si resurselor aferente, pentru a furniza siguranta apei tuturor. Desi Comitetul tehnic Consultativ al Parteneriatului Global al Apei a sustinut pe deplin publicarea acestui Raport in seria *GWP TAC - Background Series(DOCUMENTE de BAZA)*, responsabilitatea pentru punctele de vedere exprimate in raport apartine in totalitate autorului.

CUPRINS

- **Resursele de apa pot fi bine gospodarite, dar nu prin metodele conventionale**
- **Exista o legatura intre drepturile privitoare la apa si proprietatea asupra pamantului?**
- **Pietele de apa- o solutie pentru viitor?**
- **Apa ca bun social**
- **Apa are caracteristici extraordinare**
- **Apa este transportatorul deseurilor noastre**
- **Apa face ca recoltele noastre sa creasca**
- **Apa protejeaza mediul nostru inconjurator**
- **Divergentele si bataliile din interiorul domeniului**
- **Ce este apa potabila?**
- **Lupta impotriva poluarii**
- **Putem obtine mai multe recolte, cu mai putina apa?**
- **Obiectivele privitoare la apa**
- **Cea mai buna utilizare a banilor disponibili**
- **Furnizarea catre cei saraci a unei alimentari cu apa de calitate si servicii sanitare corespunzatoare**
- **Convocarea actionarilor**
- **Gospodarirea Integrata a Resurselor de Apa**
- **Cum sa facem schimbarii? Sa invitam partile in competitie la masa de negocieri!**
- **Cum sa gospodaram resursele de apa intr-un mod integrat?**

Scrisoare catre Ministrul meu

Subiect: **IMBUNATATIREA GOSPODARIRII INTEGRATE A RESURSELOR DE APA**

Stimate Domnule Ministru,

Va-si putea retine atentia, doar pentru citeva momente, asupra unui subiect foarte important apa? Oh, stiu ca sinteti foarte ocupat si ca aveti numeroase probleme de rezolvat, probleme privind oamenii si, nu cum s-ar crede, pur si simplu probleme tehnice. Dar daca maine o parte din tara dvs. va fi lovita de inundatii, iar oamenii vor reclama faptul ca nu a existat suficienta protectie si ca operatiunile de ajutorare au venit prea tarziu si cu echipament insuficient? Daca oamenii care sufera de pe urma lipsei de apa si a sanitatiei inadecvate incep sa-si faca auzita nemulțumirea? Daca agricultorii nu au destula apa pentru a obtine o recolta buna? Daca oamenii s-au saturat sa-si vada cursurile de apa transformate in canale de scurgere? Daca industria nu poate crea in zonele populate destule locuri de munca, din cauza ca nu exista destula apa pentru a fi alocata?

Acestea nu sint nici probleme ipotetice, nici tehnice, ele, toate, privesc oamenii si devin din ce in ce mai stringente, pe masura ce trece timpul si cresc cerintele vietii. Ele deriva din faptul ca fiecare activitate umana necesita apa, care este folosita si poluata din ce in ce mai mult, si in fiecare zi.

**GOSPODARIREA APEI INSEAMNA PREVENIREA DISPUTEI
INTRE UTILIZATORI:
SI ACEASTA ESTE, CATEGORIC, O RESPONSABILITATE POLITICA!**

Desigur, fiecare tara se confrunta cu probleme proprii si reactioneaza la acestea in moduri diferite. Perfect constienti de natura specifica a problemei apei si nedorind sa impunem nimic si nimanui, noi, in cadrul Parteneriatului Global al Apei (WGP), consideram ca fiecare tara poate invata din experienta celorlalte.

Asadar, cu ocazia Forumului Mondial al Apei din anul 2000 au fost lansate si aprobate inclusive la nivelele cele mai inalte respective in Conferinta Ministeriala, **Viziunile globale, regionale si nationale ca si rapoartele privind Cadrele de Actiune pentru atingerea obiectivelor cuprinse in viziunile respective.** Pe langa toate acestea prezenta lucrare intentioneaza sa explice in termeni mai deschisi esenta experientei pe care umanitatea a cistigat-o cu timpul si modul in care – prin facilitarea si determinarea utilizatorilor de a comunica mai des unul cu celalalt si de a nu ignora realitatile economice pot duce la o rezolvarea mai buna a problemei. In acelasi timp, aceasta lucrare intentioneaza sa va puna pe dvs, Stimate Domnule Ministru, in pozitia de a arbitra fortele competitive, in loc de a fi un unic factor de decizie si in consecinta si un permanent acuzat de toate nereusitele .

**Resursele de apa pot fi bine gospodarite,
dar nu prin metodele conventionale**

“De ce sa ne oprim, in mod special, asupra apei?” – a fost, Stimate Domnule Ministru, intotdeauna, prima intrebare care mi s-a pus de catre toti colegii dvs. pe care am avut onoarea de a-i sluji. Pentru a raspunde la aceasta intrebare, sa luam in considerare, pe scurt, diferitele cai prin care umanitatea a abordat problemele cu care s-a confruntat in cece priveste apa.

Traditional, in timpurile stravechi, apa era intotdeauna oferita calatorului si strainului, cu atit mai mult in desert, ca un semn de bun venit si de pace. Rudyard Kipling a descris magnific aceasta situatie in a sa **Carte a Junglei**, atunci cind vorbeste despre armistiul stabilit intre animale pe timpul secetei, armistiu incalcat doar de ticalosul tigrul. Dar acest schimb prietenos nu a functionat niciodata in circumstante obisnuite si nu functioneaza nici astazi. In Evul Mediu, in Valea Valencia din Spania, a fost format un tribunal special pentru a rezolva disputele dintre utilizatorii apei, tribunal care s-a dovedit a fi eficient si care se afla, inca, in functiune. Dar, in acest caz, domeniul este limitat si se refera numai la o singura destinatie a apei – irigatiile si nu include arbitrarea intre alte genurii de utilizarii cum ar fi cele orasenesti, cele din agricultura si/ sau cele din industrie.

Exista o legatura intre drepturile privitoare la apa si proprietatea asupra pamantului?

Aceasta legatura a fost instituita de catre Dreptul Roman si constituie, inca, principiul care sta la baza a numeroase legi aflate in vigoare si astazi. De exemplu, in Franta, proprietarul unei bucati de pamant are dreptul sa:

- “foloseasca si chiar in mod excesiv, precipitatiile care cad pe proprietatea sa.” Dar daca toti proprietarii din amonte ar utiliza intreaga “apa proprie”, cita apa le-ar ramane celor din aval? Dar daca Sudanul ar seca Nilul, iar Nepalul ar seca Gangele?
- “sa utilizeze apa din cursurile de hotar in scopul irigarii proprietatii, iar dupa utilizare, sa returneze fluxul de apa.” Dar, dupa irigare, apa nu se intoarce direct in cursul din care a provenit.
- “sa foloseasca oricat din apa subterana aflata sub proprietate”. Dar, daca toti proprietarii de teren ar pompa din apa freatica aflata in comun, s-ar ajunge la scaderea rezervei de apa si, in final, la distrugerea resursei.

Aceasta legatura intre drepturile asupra apei si dreptul de proprietate asupra pamantului are evidente limitari si, de aceea, in Franta, cursurile de apa navigabile au fost facute parte a “domeniului public”, in timp ce legi speciale reglementeaza producerea energiei electrice provenite din hidrocentrale sau controleaza poluarea. Dar acest lucru nu s-a dovedit a fi suficient.

In tarile Europei de Est, toate apele au facut parte din “domeniul public”, dar aceasta “comanda administrativa” a fost un esec. Este clar ca nu metodele conventionale ofera o solutie care sa fie, intr-adevar, adaptabila timpurilor moderne, cand cerintele de apa nu numai ca limiteaza resursele disponibile, dar se schimba rapid, odata cu revolutia tehnica. Mai mult decat atat, nici o lege referitoare la apa nu impiedica proprietarul sa decida singur asupra modului in care isi foloseste pamantul. Acest lucru ar putea parea normal, dar

schimbarile in utilizarea pamantului duc, deseori, la schimbari ale regimului precipitatiilor care cad pe acel pamant si, implicit, al resurselor de apa.

Dupa cum stiti, Stimate Domnule Ministru, esenta gandirii moderne asupra apei se gaseste expusa, in ultimii ani, in doua conferinte internationale: de la Dublin si de la Rio, din 1992.

Sa lasam sa functioneze pietele de apa?

Unul din principiile adoptate la Conferinta de la Dublin stabileste ca apa este un bun economic. Recent, un ministru de finante a spus: sa functioneze relatile de piata si ca urmare a acesteia nu e necesar ca sa continuam sa convocam atat de multe conferinte, ceace nu intotdeauna e adevarat. Numerosi economisti se declara in favoarea abordarii relatiilor de piata in problema alocarii apei si chiar in aceea a acordarii licentelor de poluare. Este acest mecanism de piata aplicabil astazi? Teoria privitoare la relatile de piata implica faptul ca toti participantii sunt perfect constienti de interesele lor si cunosc suficient economia propriei afaceri sau sunt informati asupra alternativelor ce le stau la dispozitie in vederea adoptarii unei decizii corecte. Pana acum este, cu adevarat, implicata apa? Probabil ca raspunsul este "da" in ceea ce priveste industria, poate "da" pentru municipalitati, in unele cazuri, si mai mult decat indoielnic pentru ceilalti utilizatori, desi in unele tari exista schimburi reglementate intre agricultori. Si ce ar deveni saracii oamenii daca nu-si vor putea permite apa de care au nevoie?

Apa ca bun social

Piata, numai prin ea insasi, nu poate fi deci unica solutie la scara mondiala, pentru anii care urmeaza. De aceea, la Conferinta de la Rio, s-a stabilit ca apa este, de asemenea, si bun social. Aceasta inseamna ca oamenii sint imputerniciti sa foloseasca apa atunci cand nu isi pot permite sa plateasca pretul ei. Dar cum putem aloca apa potrivit acestui principiu? Sa dam, zilnic, fiecarei persoane 50 litri de apa, folosind un sistem de cupoane, asa cum, pe timpul razboiului, au avut pentru carne, lapte sau paine, numerosi cetateni ai Europei? Si ce cantitate de apa ar trebui data agriculturii si ce cantitate

industrii, cat de mult in timpul zilei, fata de noapte si cat de mult atunci cand ploua zilnic, fata de atunci cand ploua la trei zile? Si asta fara a face consideratii calitative sau ecologice. Nici cele mai performante computere nu ar avea capacitatea de a furniza unei "autoritati centrale a apei" suficiente indicatii care sa permita o alocare eficienta a apei. Si, este acesta, Stimate Domnule Ministru, un mod de gospodarie "social acceptabil", folosit in scopul crearii unei "autoritati centrale a apei" care sa elibereze licente individuale, in conditiile in care oamenii sunt din ce in ce mai bine informati si educati, simtindu-se, astfel, frustrati daca nu li se permite luarea de decizii proprii pe plan local sau participarea, la nivel national, la procesul de adoptare de decizii?

Este clar ca nici un mecanism evident de autoreglare nu poate rezolva problemele de astazi sau chiar si cele dintr-un viitor previzibil si, deci, este clar ca este absolut necesara o abordare specifica. *Iar aceasta abordare nu este altceva decat gospodaria Integrata a Resurselor de Apa. (IWRM)*. In vederea unei intelegeri mai aprofundate, este indicat sa ne intoarcem pentru cateva momente la caracterul fundamental al problemei.

Apa are caracteristici extraordinare

Inca din copilărie, cu totii cunoastem esenta ciclului apei in natura, care guverneaza prezenta apei pe pamant: un rezervor, format in principal din ape saline provenite din mari si oceane si un curs de apa dulce, format prin evaporatia si transpiratia induse de energia solara. Stim, de asemenea, ca aceste resurse difera de la o regiune la alta, in functie de anotimpuri si de ani. Pentru fiecare autoritate din domeniul apei, prima prioritate si responsabilitate o constituie evaluarea resurselor de apa si a variabilitatii acestora, in fiecare tara. Nu putem pune un accent suficient puternic pe acest aspect al problemei dar ar fi necesar. Este la fel de important aici sa subliniem caracteristicile total exceptionale ale apei, care intr-un fel explica importanta suprema pe care o are si totodata ii motiveaza universalitatea utilizarii:

- dupa cum stim, apa este esentiala pentru viata
- In toate religiile, apa este simbolul puritatii si este prezenta sub acest aspect in mintile oamenilor

- In caz de boala, apa este, in conformitate cu preceptele tuturor civilizatiilor instanta desavarsita –leacul miraculos (de aici tragandu-se si hipersensibilitatea opiniei publice in privinta apei)
- apa este un extraordinar vehicul pentru transportul caldurii, al substantelor chimice diluate si al solidelor
- apa curge, ceea ce inseamna ca aceeasi picatura, aceeasi molecula de apa cade in Muntii Anzi si strabate tot cursul fluviului Amazon
- apa este o resursa reinnoibila, dar nu in acelasi mod cu al altor resurse reinnoibile. Intr-un an, orezul este cultivat, consumat si apoi nu mai exista. Dar in anul urmator, il putem cultiva din nou si putem consuma acest orez nou. Cu apa, lucrurile stau diferit: apa nu dispare atunci cand este folosita, se poate evapora, poate curge mai departe, poate deveni poluata, dar aceeasi molecula de apa exista inca, iar in final se intoarce in mecanismul ciclic al apei.

Acest ultim aspect apare cu atat mai fundamental, cu cat privim mai indeaproape multiplele utilizari ale apei.

Apa este transportorul deșeurilor noastre

In primul rand, sa luam in considerare experienta fiecaruia, ca fiinta umana. Bem apa, o consumam alaturi de hrana; intre unul si doi litri pe zi. Numai o mica parte din aceasta apa este retinuta in organismul nostru, iar restul este evacuata prin intermediul canalelor naturale, eliminand astfel din corpul nostru toate toxinele care, altfel, l-ar otravi sau toata caldura care l-ar vatama intr-o zi calduroasa. Si cand privim cu atentie la toate celelalte moduri in care folosim apa la treburile casnice, intotdeauna gasim cuvantul *a spala*: ne spalam trupul, spalam rufele, vasele si faianta etc . In fiecare caz, apa este folosita pentru a indeparta substantele care ne deranjeaza, care murdaresc sau, oricum, sunt inutile. Daca nu am avea dreptul de a folosi apa pentru a indeparta aceste substante, nu am avea nevoie de apa, exceptand, binenteles, cea folosita in scop potabil si comestibil. Dar aceste actiuni, atat de naturale, produc de asemenea substante daunatoare si inutile.

Ar trebui sa acceptam atunci, Stimate Domnule Ministru, ca apa uzata continand aceste substante sa fie returnata, asa cum se afla, in cursurile de apa, dand astfel nastere tuturor tipurilor de poluare? Bineles ca nu, dar aceasta conduce la faptul ca, pentru a evita poluarea, trebuie sa construim statii de epurare a apei uzate. Poate ca, uneori, ar trebui sa avem la iesirea din resedinta noastra un fel de masina de spalat apa uzata. Dar aceste timpuri nu au sosit inca, iar statiile de epurare sunt statii colective. Statul trebuie sa emita standarde aplicabile, iar satele si orasele trebuie sa gaseasca resurse financiare pentru a construi si a pune in functiune aceste statii de epurare.

Cand luam in considerare practic toate activitatile umane, cu exceptia agriculturii (punct la care ne vom opri ulterior), gasim aceeasi situatie, si anume: o foarte mica parte din apa este inmagazinata in produsul final, iar cea mai mare parte din cantitatile de apa captate din resurse este folosita in diferite faze ale procesului de fabricatie, in vederea indepartarii acelor parti de materie prima ce nu pot fi incorporate in produsul final, a racirii utilajelor si curatirii tutoro celor mai sus amintite. Atelierul, ca si apartamentul, trebuie sa fie debarasate de aceste materiale nedorite, continute in apele "uzate".

In general, fata de folosintele casnice, industria se afla intr-o pozitie mult mai flexibila, ce ii permite sa adopte cai si mijloace de utilizare a apei si metode de dispunere a sub-produselor inutile. Un bun exemplu de astfel de flexibilitate este dat de procesul de fabricatie a masei de hartie, din lemn. Unele metode de productie pot folosi pana la 500 tone de apa pentru a obtine o tona de hartie, in timp ce alte metode recurg la folosirea oxigenului si necesita mult mai putina apa. Desigur, costul de productie nu este acelasi si managerul trebuie sa primeasca un semnal clar in ceea ce priveste procesul care ar trebui ales. Din nou, deci, statul trebuie sa emita standarde si sa indice cu claritate locurile de dispunere a deseurilor si sa colecteze taxele corespunzatoare costurilor functionarii acestor locuri.

Apa face ca recoltele noastre sa creasca

In domeniul agriculturii, problemele care apar la terenurile alimentate industrial sunt similare cu cele caracteristice, in general, industriei. Insa

situatia este complet diferita la cresterea culturilor agricole, cu sau fara ajutorul irigarii; de exemplu, influenta irigarii asupra calitatii resurselor de apa depinde, mai mult sau mai putin, de utilizarea intensiva a fertilizatorilor si a pesticidelor. Produsele care rezulta, spre deosebire de rezidurile orasenesti sau industriale ce pot fi transportate prin conducte catre o statie de epurare, sunt imprastiate pe intregul sol, de unde nu mai pot fi recuperate. Pentru aceasta problema, trebuie gasite solutii practice diferite si, de asemenea, trebuie adoptata o abordare manageriala.

Agricultura, ca si intreaga viata vegetala, necesita mari cantitati de apa, iar aceasta apa ajunge in atmosfera prin asa-numitul proces de evapotranspiratie. Cand apa este captata dintr-un curs de apa pentru a iriga un teren, practic nici un pic de apa nu se intoarce imediat in cursul de apa, pentru ca cea mai mare parte din ea fie ca se evaporata, fie ca se infiltreaza in sol, fiind pierduta pentru alte utilizari, o buna perioada de timp. Acest lucru difera foarte mult de cazul utilizarilor orasenesti sau industriale, acolo unde apa, odata epurata, se intoarce foarte repede in cursul de apa si poate fi refolosita. Aceasta "utilizare epuizanta" a apei, care apare in agricultura, dar si in alte domenii, chiar daca la o scara mai mica (de exemplu, termocentralele), impune managerilor plasarea fiecarui utilizator intr-o locatie exacta, de-a lungul cursului de apa. De exemplu, daca un sistem de irigatii este plasat in aval fata de un mare oras, apa uzata epurata provenind de la acel oras poate fi folosita pentru irigatii, astfel incat aceeaasi apa este utilizata de doua ori. Dar daca schema de irigatii este localizata in amonte fata de oras, cea mai mare parte a apei destinata sistemului de irigatie nu va fi disponibila pentru oras, iar cerintele ambilor consumatori trebuie suplimentate.

Apa protejeaza mediul nostru inconjurator

Umanitatea nu este unica specie vie dependenta de apa: toate plantele si animalele traiesc din aceasta resursa fundamentala si omul trebuie sa tina cont de aceasta realitate atunci cand abordeaza problema gospodarii apei. Daca omenirea nu ia in considerare acest fapt, curand ea se va gasi singura pe planeta si, cu siguranta, va dispere. Celelalte specii au crescut si s-au

dezvoltat in mediile lor naturale specifice, cu caracteristici specifice ale calitatii apei, debite variabile, secete si inundatii, perioade calme si dezastre naturale. Timp de multe mii de ani, omul a luptat contra naturii, pentru a gasi pentru el insusi un mod de viata confortabil, iar de-a lungul acestui proces a produs numeroase actiuni distructive. Dar acest proces nu este, inca, incheiat, din moment ce omul inca trebuie sa lupte impotriva efectelor dezastruoase ale secetelor si inundatiilor care afecteaza populatii intregi ale lumii. Totusi, in multe zone ale planetei, distrugerea naturii a mers mult prea departe, iar lectiile invatate trebuie luate in considerare pretutindeni: sa reconstruim in unele locuri, sa nu distrugem prea mult in altele s.a.m.d. Desi gasirea si implementarea de solutii proprii depinde de fiecare tara in parte, din fiecare regiune sau bazin hidrografic, aceste solutii trebuie gasite si implementate astfel incat sa asiguram protectia umanitatii in mediul sau natural de viata.

Bataliile din interiorul domeniului

Competitia intre utilizatorii de bunuri sau servicii este raspandita pe scara larga in lume si este, justificat, considerata ca normala. In domeniul apei, totusi, adesea aceasta competitie are un aspect si o acuitate foarte speciale, simbolizate prin aparitia unor termeni si actiuni ce creeaza manie si provoaca batalii.

Ce este apa potabila?

Toata lumea este de acord cu faptul ca apa furnizata oamenilor trebuie sa aiba o asemenea calitate astfel incat sa nu provoace vreo imbolnavire. Cu totii visam la apa pura, apa natural pura, dar, din pacate, trebuie sa folosim cuvantul "visam". In lumea actuala, apa potabila trebuie definita, iar in acest scop exista standarde. In timp ce toata lumea este de acord asupra absentei germenilor patogeni, pozitia privind substantele chimice are o mare variabilitate. Organizatia Mondiala a Sanatatii a stabilit standarde si numeroase tari au propriile lor standarde, iar aceste standarde variaza in timp. Daca aceste schimbari si diferente apar in urma unor probe medicale veridice, nimeni nu ar avea nimic de comentat, dar acest caz este rareori

posibil. De fapt, experienta arata ca organismele de reglementare din tarile bogate tind sa interzica, in apa potabila, prezenta oricarei substante chimice, intr-o concentratie masurabila cu cele mai moderne tehnici aflate la dispozitie. Acest lucru este facut in numele asa-numitului “principiu al prevenirii”, ceea ce este un fapt foarte laudabil. Dar cand se iau in considerare consecintele practice, pot apare semne de ingrijorare: ne folosim resursele financiare in cel mai bun interes al sanatatii?

De exemplu, cand Uniunea Europeana a decis sa impuna inlocuirea tuturor tevilor de plumb din casele vechi, a impus investitii de zeci de milioane de Euro. Dar este aceasta cea mai buna cale de a utiliza banii in favoarea sanatatii populatiei? N-ar fi fost mai bine ca acesti bani sa fie folositi pentru lupta impotriva drogurilor, pentru modernizarea spitalelor sau pentru cercetari in domeniul cancerului, sau pentru a aduce apa, la care nu au acces, celor 1,2 miliarde de oameni saraci, din afara Europei?

Apa potabila este, de asemenea o chestiune dificila, atunci cand se discuta despre folosirea apei uzate epurate. Toata lumea accepta sa bea apa captata dintr-un rau - chiar si un rau poluat intr-o oarecare masura – si tratata intr-o statie moderna de tratare. Dar cand se pune problema de a bea apa trecuta direct dintr-o statie de epurare a apei uzate intr-o statie de tratare, fara sa treaca printr-un curs de apa, oamenii tind sa devina refractari. Insa acum sunt disponibile tehnici eficiente, le folosesc astronautii, le foloseste, de asemenea, orasul Windhoek din Namibia, iar megaorasele pot avea nevoie si ele de o asemenea evolutie, in viitor! Dar cum sa impaci aspectele tehnice cu opinia publica? Si cum sa eviti abuzurile in tribunale? Oricum, prima prioritate o constituie, categoric, alimentarea populatiei cu apa potabila de o calitate adecvata.

Lupta impotriva poluarii

Poluarea este, adesea, considerata inamicul numarul unu in domeniul apei si, intr-adevar, trebuie sa fie stopata. Au fost comise prea multe excese in trecut si se comit inca, pentru a permite vreo abatere de la aceasta lupta. Dar exista diferite lupte si ele trebuie intelese foarte clar, pentru a facilita solutionarea.

Cea mai clasica lupta poate fi descrisa ca fiind conflictul intre o zona industriala si un oras aflat in aval. Apa uzata provenind din industrie, daca nu este corespunzator epurata, in mod evident va polua priza de apa potabila a orasului. Ea trebuie sa fie tratata.

O problema oarecum mai dificila este aceea care deriva din utilizarea in agricultura a pesticidelor si fertilizatorilor. Aceste produse sunt raspandite peste intregul teren, pentru ca acesta este modul in care folosesc agriculturii, dar dupa utilizare nu pot fi colectate, in vederea epurarii. Prezenta lor in apa subterana este foarte daunatoare asupra calitatii apei potabile, inclusiv a apei folosite de agricultorii care utilizeaza aceste pesticide. Deci, care este solutia? Sa tratam apa potabila printr-un proces din ce in ce mai sofisticat si mai costisitor? Sa reducem sau sa interzicem folosirea pesticidelor si fertilizatorilor pe terenurile ce se afla deasupra acviferelor subterane si sa speram intr-o implementare eficienta a acestei decizii? Sa experimentam si sa dezvoltam pesticide si fertilizatori biodegradabili?

Din cele prezentate pana acum, reiese clar obiectivul principal – chiar daca e mai putin usor de atins pentru tarile sarace – acela de epurare adecvata a apelor uzate orasenesti, in general. Iar costurile derivate, nu numai pentru partea de investitii, cat pentru partea mai importanta, aceea de functionare si intretinere, sunt, intr-adevar, foarte ridicate, in comparatie cu veniturile populatiei. Si trebuie sa spunem aici ca asa-numitele tari “nordice” au inceput sa trateze aceste probleme, dar numai in ultimul timp, cand au devenit bogate si au putut sa-si permita s-o faca.

Putem obtine mai multe recolte, cu mai putina apa?

Agricultura este cel mai mare consumator de apa si pentru ca productia de hrana trebuie marita, implicit va creste si volumul de apa necesar agriculturii. Asadar, apar conflicte intre ferme si orase, intre fermele situate in aceeasi zona limitata – cum ar fi, inca din Evul Mediu, conflictele din Valencia – intre populatiile din amonte si cele din aval ale unui mare curs de apa cum ar fi Nilul sau intre populatiile situate pe cele doua maluri ale cursului, de exemplu, raul Jordan.

Solutiile tehnice aflate la dispozitie – si este cat se poate de regretabil – au limitarile lor: digurile pot mari debitele de apa din perioadele de seceta numai intr-un anumit grad si la un anumit cost; pierderile din retelele de irigatii trebuie si pot fi reduse, dar acest lucru necesita mari pregatiri si cheltuieli pentru functionare si intretinere. Poate fi schimabata intreaga retea de irigatii, de la sistemul de canal deschis la irigarea prin conducte si chiar pana la un sistem mai putin consumator de apa, cum ar fi irigarea in picatura. Dar aceste solutii necesita intr-adevar, costuri de investitii foarte mari pentru functionare. Si cand se stie ca in majoritatea tarilor lumii exista subventii de la stat pentru agricultori, in vederea scaderii preturilor produselor agricole pe pietele locale si internationale, se poate imagina cat poate fi de dificil sa-i convingi pe aceiasi oameni sa-si mareasca cheltuielile! Insa, aceste lucruri sunt imposibil de evitat.

Un alt aspect fundamental este evolutia populatiei care traieste de pe urma agriculturii. In “nord”, populatia activa din agricultura a scazut imens pe masura cresterii productivitatii, iar motivul pentru care oamenii au devenit din ce in ce mai bogati este ca au obtinut mai mult profit din activitati exterioare agriculturii. Deci, pentru tarile sarace, unul din obiective este de a urma aceeasi cale. Si daca asa stau lucrurile, n-ar putea aceste tari sa incerce sa-si reorienteze investitiile in sensul cresterii productivitatii agricole si, in acelasi timp, al crearii de noi activitati, in vederea instruirii agricultorilor, cel putin pe cei mai tineri dintre ei, pentru aceste activitati?

Comertul poate fi o cale eficienta de a furniza suficienta hrana si de a permite oamenilor sa se departeze de agricultura. Comertul international cu produse alimentare din agricultura trebuie adaptat la evolutia problemelor legate de apa, pentru a atinge, concomitent, *o recolta mai mare per picatura de apa si a crea mai multe locuri de munca per picatura de apa.*

Obiectivele apei

Pentru a merge mai departe, este necesar sa diferentiem conceptual resursele de apa, de multiplele ei utilizari. S-ar putea ca acest lucru sa nu fie in totalitate posibil pretutindeni, dar este singurul mod de a intelege mai bine care ar putea fi obiectivele politicii in acest domeniu. Daca luam in

considerare acum un anume rau sau acvifer, ce obiective fundamentale ii putem atribui?

1. In general vorbind, un rau trebuie sa existe pe tot parcursul unui an, in fiecare an, ceea ce inseamna ca el trebuie sa ofere un debit minim pe fiecare tronson al cursului sau. Acesta este primul obiectiv. Evident chiar si un asemenea obiectiv limitat nu poate fi atins in cazul raurilor "temporare" din zonele aride si semi-aride. Dar pentru majoritatea tarilor, acest obiectiv este valabil si el poate fi aplicat in zonele aride, in vederea protejarii, de exemplu, a galeriilor sau puturilor care capteaza apa de sub albia uscata a cursului de apa. Iar daca faptele sugereaza ca un asemenea tronson ar trebui abandonat, sa lasam deschisa adoptarea unei astfel de decizii.
2. Un rau trebuie sa traiasca si sa ofere habitatului si utilizatorilor sai o apa de o calitate minima necesara utilitatii. Un canal de scurgere nu mai este un rau. Acest lucru inseamna ca poluarea trebuie redusa.
3. Un rau nu trebuie sa prezinte prea multe si prea mari riscuri pentru habitatul propriu si pentru oamenii care traiesc de-a lungul malurilor sale, iar acest lucru inseamna protectie impotriva inundatiilor si a secetelor.
4. Desigur, consideratii similare sunt valabile pentru apa subterana din acvifere care reprezinta, de asemenea, o resursa fundamentala de care trebuie sa se aibe grija.

Acestea sunt obiectivele fundamentale care trebuie sa constituie primul pas in politica resurselor de apa. Avand in minte aceste obiective, pot fi puse in miscare toate parghiile si, in special, cele mai importante doua parghii: banii si oamenii necesari pentru a preveni conflictele si pentru a evita dezastrul secarii resurselor de apa.

Cea mai buna utilizare a banilor disponibili

Conflictele intre utilizatori pentru o resursa limitata nu se reduc numai la problema apei ci sunt implicate deasemeni si alte evenimente di viata cotidiana. De obicei, abordarea de piata rezolva dificultatile: productia de

marfuri creste cu cresterea pretului, pe cand activitatile pentru care aceasta crestere de preturi este prea inalta, se deplaseaza catre alt domeniu.

Am stabilit anterior motivele pentru care aceasta abordare de piata nu este aplicabila. Totusi, pentru domeniul apei din cea mai mare parte a tarilor lumii, acest lucru nu trebuie sa ne impiedice sa gasim cai si mijloace de a asigura cea mai buna utilizare a mereu insuficientelor resurse financiare disponibile. Desi ne amintim ca "economicul" ne arata calea, si aici trebuie sa incercam sa folosim abordari pur pragmatice.

In cazul apei, cel mai adesea, o problema data poate fi rezolvata prin doua investitii diferite. De exemplu, apa uzata provenind din zonele industriale poate fi epurata fie de catre industriile respective, fie de catre o statie de epurare oraseneasca. Din punct de vedere al costului, binenteles ca cea mai buna solutie este solutia cea mai ieftina. Dar cum putem sa realizam acest lucru?

Cea mai simpla cale este ca municipalitatea sa comunice utilizatorilor costurile sale si, in cazul in carea acestia recurg la aceste servicii, sa fie informati ca vor trebui sa plateasca costurile respective. Iar apoi, fiecare utilizator sa fie lasat sa-si evalueze costurile propriilor sisteme fata de costurile municipalitatii si sa adopte el insusi decizia corespunzatoare.

Iar cand acest lucru este facut cu un avans de timp suficient sau, mai bine, in mod permanent, municipalitatea poate opta pentru instalarea numai a acelor parti din statia de epurare, care vor fi folosite. In acest fel, atat autoritatea publica, cat si industria si-au rezolvat problema in cel mai ieftin mod posibil. Acest principiu al sistemului de taxe poate fi extins la taxe percepute pentru cantitatea de "poluare" deversata direct intr-un curs de apa.

Acelasi mod de abordare poate fi aplicat si in cazul construirii unui baraj sau a unui apeduct. Proprietarul unei asemenea infrastructuri trebuie sa cunoasca costurile, sa anunte taxele percepute, iar diferitii utilizatori isi pot adapta procesul de productie la costul apei, astfel, atingandu-se cea mai buna utilizare totala a banilor. Atunci, Stimate Domnule Ministru, ati putea, pe buna dreptate, sa intrebati cum se pot realiza asemenea activitati acolo unde oamenii nu-si pot permite sa plateasca asemenea taxe, de exemplu, in agricultura? Ar trebui ca un guvern, pentru a permite fermierilor sa-si castige existenta inca pe baza recoltelor proprii, sa inlocuiasca foarte bine taxele

printr-o contributie de la bugetul de stat, care sa fie platita constructorilor barajului? In asemenea mod, poate fi creat un tarif special, scazut, pentru utilizarea apei in agricultura. Aceasta abordare este utilizata pe scara larga in lume, de catre guvernele care aloca subventii pentru investitii in agricultura. Din pacate, asemenea subventii nu rezolva problemele lipsei de apa si pentru fiecare situatie data sunt necesare studii aprofundate in vederea alocarii de subventii astfel incat sa se sprijine reducerea consumului de apa. De exemplu, sa se inlocuiasca o subventie acordata pentru reducerea pretului energiei pentru pomparea apei cu o subventie acordata investitiilor pentru economisirea apei.

Furnizarea catre cei saraci a unei alimentari cu apa de calitate si servicii de sanatate corespunzatoare

Aceasta este o provocare majora in numeroase parti ale lumii. Desi in asanumitele tari "nordice", cel mai bun procedeu este de a ajuta direct familiile sarace prin acordarea de fonduri banesti de catre departamentul social al municipalitatii, acest lucru nu este posibil in numeroase alte tari si, de aceea, trebuie gasite alte solutii. Totusi, trebuie sa ne reamintim intotdeauna ca scaderea tarifelor apei pentru toata lumea niciodata nu este o solutie buna. In acest caz, managementul utilizarii apei devine foarte ineficient, nu este realizata intretinerea, infrastructura existenta se deterioreaza, iar cei care sufera cel mai mult in urma unei astfel de situatii sunt cei saraci, pentru ca "bogatii" intotdeauna isi pot permite orice alte solutii.

Exemplul tarilor est-europene care din motive sociale au oferit locuitorilor lor apa la un pret intr-adevar scazut, demonstreaza ca un asemenea comportament a dus la o considerabila risipa de apa, ce a fortat autoritatile sa supra-investeasca in domeniul alimentarii cu apa, multe dintre aceste investitii fiind astazi inactive. Totusi, problema apelor uzate a fost aproape complet neglijata din cauza lipsei de bani. Totul s-a concretizat intr-o risipa generala de apa si resurse financiare. Poate ca ar trebui sa concentram bani publici, inclusiv donatiile, pentru a-i ajuta pe cei saraci?

Convocarea actionarilor

De obicei, guvernele sunt organizate intr-un mod care atribuie fiecarui minister responsabilitatea de a sprijini oamenii sa-si dezvolte o anume activitate si sa-i protejeze. Acestea sunt Ministerele Agriculturii, Industriei, Comertului, Energiei si Resurselor Minerale, al Navigatiei si Transporturilor s.a.m.d. sunt unele ministere orizontale, cum ar fi Ministerul Finantelor, al Afacerilor Interne sau al Afacerilor Externe, dar aceste ministere, fie ca au domeniul lor special de de responsabilitate (de aparare sau relatii externe), fie au puterea de a impune punctele lor de vedere unor alte ministere, cum ar fi cel al Finantelor.

Este corect sa spunem ca astazi, in din ce in ce mai multe tari, exista un Minister al Mediului si, uneori, chiar unul al apei. Acest lucru constituie un pas in directia buna. Dar ce se intampla cand oamenii care au nevoie de apa sau cei care se plang de unele fenomene contrare vin si cauta ajutorul ministrului "lor"? Ministrul Mediului (sau al Apei) trebuie sa incerce sa rezolve cazul impreuna cu colegul sau. Problemele continua sa apara pana la cel mai inalt nivel al organizatiei unei tari, iar guvernele trebuie sa-si foloseasca autoritatea pentru a determina gasirea unei solutii. Cel mai adesea, cei care au ridicat problema n-au discutat-o niciodata cu adversarii lor din domeniu, nici nu sunt interesati sa afle punctul acestora de vedere si nici, binenteles, nu incerca sa-i inteleaga.

Dar situatiile tuturor utilizatorilor de apa – actionarii – sunt strans legate intre ele, si este de preferat pentru interesul lor sa incerce impreuna solutionarea dificultatilor. Este in interesul guvernului sa incerce si sa faciliteze asemenea negocieri directe si sa devina astfel un arbitru binevenit, in loc sa fie considerat un tiran care vrea sa decida totul, fara a lua in considerare realitatile locale.

Aceasta abordare are consecinte foarte pozitive la toate nivelele unei tari: pentru gospodarierea celor mai mari bazine hidrografice si chiar a celor internationale, pentru incurajarea initiativelor in jurul unui mic parau sau acvifer, la nivelul unui grup de sate sau in diferitele sectoare ale unui mare oras.

Gospodarirea Integrata a Resurselor de Apa

Luand in considerare ansamblul tuturor acestor elemente, Comitetul tehnic Consultativ al Parteneriatului Global al Apei a dat Gospodarii Integrate a resurselor de Apa (IWRM) urmatoarea definitie:

Gospodarirea Integrata a Resurselor de Apa este un proces care promoveaza dezvoltarea si gospodarirea coordonata a apei, a terenului si a resurselor corespunzatoare, in vederea optimizarii rezultantei economice si a bunastarii sociale, intr-un mod echitabil, fara compromiterea durabilitatii ecosistemelor vitale.

Aceasta nu inseamna catusi de putin ca politicile de dezvoltare ale unei tari trebuie sa fie decise si administrate din punctul de vedere al resurselor de apa. Dar aceasta inseamna ca politicile de dezvoltare nu pot fi eficiente *fara* a lua in considerare resursele de apa. Un dialog intre toti actionarii implicati este esential pentru definirea unui posibil viitor, data fiind starea resurselor de apa ale unei tari.

Nu este usor de implementat acest lucru, deoarece implica schimbari fundamentale pentru utilizatorii de apa existenti, iar acestia tind, asemenea oricui, sa se opuna schimbarilor aparute in habitatul lor. Acest fapt face ca sa devina esential de a-l face pe cei implicati sa vada realitatea nevoilor lor, iar aceasta face inevitabila producerea schimbarilor necesare.

Cum sa schimbam? Sa invitam partile in competitie la masa de negocieri!

Oricare ar fi tara, oricare ar fi dezvoltarea economica si sociala a acesteia, ritmul schimbarilor in lumea de astazi constrange fiecare tara in parte sa-si reevalueze, din ce in ce mai frecvent, situatia, sa experimenteze si sa implementeze schimbarile pe care respectivele situatii le pot impune.

Pentru introducerea sau imbunatatirea cu succes a practicilor gospodarii integrate a resurselor de apa intr-o tara, este esential ca acea tara sa-si

examineze problemele existente. Oamenii din domeniu – agricultori, industriasi, primari, membri ai parlamentului si ai ministerelor – nu-si pot irosi timpul cu probleme care nu exista. Primul pas il constituie abordarea problemelor existente si gasirea de noi cai de rezolvare a lor.

Un exemplu de miscare in aceasta directie este crearea sau reactivarea la nivel national a Comisiilor Consultative, in care pot fi reprezentati toti actionarii, cu un secretariat format din tineri manageri, cu variate pregatiri, practice si academice. Actionarii trebuie sa fie cu adevarat reprezentativi pentru toti cei implicati, nu numai pentru utilizatorii de apa sau pentru poluatori, sau primari, membri ai parlamentului, delegati ai diferitelor ministere si organisme de planificare, dar si pentru academicieni, cercetatori si oameni de stiinta, eciologisti, pescari, reprezentanti ai ONG-urilor, asociatii ale femeilor, reprezentanti ai media.

Cu sprijinul autoritatilor locale, secretariatul trebuie sa aiba responsabilitatea de a investiga problemele care exista sau care ar parea probabil sa apara si sa le raporteze Comisiei. Aceasta procedura ar trebui sa aiba, cel putin, urmatoarele rezultate:

- Diferitii actionari sa poata sa-si exprime cu totii punctele lor de vedere, sa-si explice constrangerile si sa le discute impreuna cu ceilalti actionari, facand astfel posibil ca toata lumea sa invete mai mult despre nevoile celorlalti si despre motivele care se afla in spatele punctelor lor de vedere. Acest lucru va ridica nivelul intelegerii realitatilor.
- Chiar daca nu va rezolva problemele existente, progresul in intelegerea reciproca va avea un efect uman pozitiv asupra oamenilor care se intalnesc si, ca rezultat, schimbarea din pozitia de oponenti in aceea de parteneri in procesul de cautare de politici mutual acceptabile.
- Autoritatile implicate la nivele locale si nationale pot avea o vedere mai buna asupra realitatilor din practica, pot rezista mai bine cerintelor de investitii ce nu sunt necesare si pot gasi mai usor solutii adaptate.

- In cele din urma, pe baza problemelor reale ale tarii, guvernul si Parlamentul pot aprecia daca reformele sunt, intr-adevar, necesare si daca sunt, care sunt acele reforme.

Cum sa gospodaram resursele de apa intr-un mod integrat?

Nu exista un raspuns universal valabil la aceasta intrebare si fiecare tara trebuie sa se adapteze ea insasi la realitatile in desfasurare si sa ia in considerare cultura, structurile existente, obiectivele si stadiul de dezvoltare, resursele umane si financiare.

Unele tari au experienta in Gospodaria Integrata a Resurselor de Apa (IWRM), s-au publicat carti pe aceasta tema, exista experti in domeniu si sunt pregatiti sa ofere asistenta. Primul Program Asociat al Parteneriatului Global al Apei este precis orientat catre organizarea in cel mai bun mod posibil, a schimbului de informatii, impartasirii experientei si capacitatii de constructie. Comitetul Tehnic Consultativ al Parteneriatului Global al Apei a publicat un raport special despre IWRM. Din toata aceasta experienta, se poate afirma cu claritate ca fiecare tara trebuie sa-si aleaga propriul sistem si ca acest sistem se va schimba odata cu trecerea timpului.

Nu este momentul sa intram intr-o discutie detaliata asupra diferitelor moduri si mijloace care au fost inregistrate. In locul acestei discutii, sugerez ca o concluzie ca, inainte de a se decide asupra unei reforme, tarile sa ia in considerare valabilitatea acelei reforme pentru situatia proprie, crearea in fiecare bazin hidrogeografic a unei organizatii care sa cuprinda urmatoarele trei elemente:

- O constiinta – care sa spuna adevarul;
- Un forum – care sa ia decizii;
- Un buget – care sa adune taxe si sa aloce fonduri.

Sa ne oprim putin asupra acestor notiuni.

Bazinul hidrografic. Chiar daca nu este perfect delimitat, intrcat apa subterana nu urmeaza liniile apei de suprafata, este aria logica in interiorul careia poate fi realizata o intelegere clara a problemelor apei. Binenteles, exista o mare

libertate a autoritatilor in a alege cele mai potrivite bazine si poate fi utila crearea unui pachet de organizatii pentru tributarii relativ mici, pe care sa le federalizeze la un nivel mai inalt. Aceasta din urma zona poate cuprinde un grup de bazine sau limitele unui important acvifer subteran.

Constiinta apei. Aceasta este intrupata in personal. Acest personal trebuie sa fie format din oameni care vin din orizonturi diferite, cu pregatiri si profesii diferite – diversitatea este esentiala pentru a garanta o abordare integrata din partea lor. Datoria constiintei este sa cunoasca totul despre cursul de apa, sa gaseasca deciziile privind obiectivele cursurilor de apa din bazin, sa afle totul despre proiectele si problemele corespunzatoare, sa gaseasca solutii cu partile interesate. Datoria sa este de a spune tuturor adevarul despre situatia resurselor de apa. Toate propunerile sale trebuie sa fie supuse examinarii de catre forum. Constiintei ii pot fi atribuite si alte responsabilitati, cum ar fi implementarea reglementarilor privind apa, administrarea barajelor si apeductelor regionale, dar aceste atributii nu sunt esentiale, esential pentru succesul noii abordari este rolul sau de constiinta.

Forumul. Este adunarea tuturor actionarilor, a tuturor celor mentionati mai sus. Responsabilitatea acestora este de a superviza constiinta, de a asculta informatiile si propunerile acesteia, de a le discuta si modifica daca este necesar, de a le aproba si a le transmite autoritatilor corespunzatoare. Pentru bazinul respectiv, forumul trebuie sa actioneze ca un mic “parlament” al apei, sa aduca informatiile din teren, sa-i informeze pe toti cei implicati asupra deciziilor si a motivelor din spatele acestora. Mai presus de toate, forumul trebuie sa adopte bugetul pentru respectiva organizatie.

Bugetul. Fara fonduri, aceasta organizatie nu este capabila sa-si serveasca scopul. Fondurile sunt necesare pentru sustinerea acestei organizatii, dar, daca organizatia ar fi doar un instrument administrativ de consultare, ar fi o risipa de resurse financiare. Pentru succesul unei noi politici in domeniul apei, este, de asemenea, necesara gasirea de fonduri suplimentare si de proceduri financiare, in scopul incurajarii implementarii investitiilor necesare si a deciziilor operationale. Astfel, organizatiei bazinale trebuie sa I se atribue

responsabilitatea de a aloca fonduri si imprumuturi oraselor, industriilor sau oricarui alt proprietar dornic sa investeasca si sa foloseasca in mod corespunzator facilitatile care contribuie la atingerea obiectivelor generale ale IWRM in bazinul hidrografic.

In acest caz, cel mai important punct este acela de a decide de unde vin fondurile. Acesta este momentul in care trebuie puse in practica aspectele discutate intr-un capitol anterior, intitulat "Cel mai bun mod de utilizare a banilor disponibili", si anume: trebuie impuse taxe pe utilizarile apei si pe poluarea acesteia. O asemenea initiativa este de o importanta strategica si desigur ca trebuie bine gandita, ca fiind esentiala pentru succesul noilor politici, pentru o gandire corecta si o abordare conceptuala a constiintei. Si, fara o reala responsabilitate, aceea de a mari resursele financiare pe baza utilizatorilor de apa, se poate intampla ca forumul sa incurajeze producerea de declaratii pur demagogice.

Deci, constiinta, forumul si bugetul sunt complet inlantuite.

Stimate Domnule Ministru,

Viziunea exercitiu lansata de Consiliul Mondial al Apei arata ca umanitatea va continua sa foloseasca din ce in ce mai multa apa, iar stiinta nu are in stoc, ce putin pana acum, nici o "pilula miraculoasa" pentru durerile apei. De asemenea, Viziunea demonstreaza ca desfasurarea activitatii d pana acum – dezvoltarea resurselor in scopul satisfacerii cerintelor crescande ale diferitelor activitati umane – ne-au adus intr-un punct mort.

Patru majore schimbari sunt pe cale sa se produca sau trebuie puse in miscare:

- Trecerea de la investitii crescande pentru "producerea" de apa, la gospodarirea "cerintei", ceea ce va reduce concomitent consumul de apa si cheltuielile financiare;
- Trecerea de la procedurile "administrative" de alocare a apei, catre utilizarea instrumentelor "economice";

- Trecerea de la ideea ca resursele de apa pot fi adaptate la orice politici de dezvoltare, la aceea a constientizarii faptului ca trebuie luate in considerare constrangerile apei in toate actiunile si strategiile de dezvoltare;
- Intoarcerea la intelepciunea ancestrala, care spune ca apa inseamna puritate si viata si ca trebuie sa ramana ca atare in locurile ei naturale.

Gospodarirea Integrata a Resurselor de Apa (IWRM), in pofida numelui sau stangaci, este calea mai putin dureroasa catre implementarea acestor inevitabile deplasari.

Cu respect, Ivan Chéret